

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 646/2024-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu „Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava V, Mestského súdu Bratislava III, Krajského súdu v Bratislave, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu SR v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 16C/75/2009, 33Cb/70/2009, 29Cb/124/2009, 6Ndob/14/2009, 3Ncb/15/2009, 33Cb/18/2010, B1-33Cb/18/2010, 8Cob/354/2014, 5Obdo/20/2018, III. ÚS 223/2021, 3Obdo/16/2022 a II. ÚS 182/2023“ takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 19. novembra 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi všeobecných súdov a ústavného súdu v konaniach označených v záhlaví tohto rozhodnutia. Zároveň žiadajú, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-33Cb/18/2010 konať bez prietahov, priznal im finančné zadostučinenie vo výške 48 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré im sú povinní nahradiť mestský súd, krajský súd, najvyšší súd a ústavný súd.

2. Z ústavnej sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že žalobou podanou 9. marca 2009 pôvodne na Okresnom súde Bratislava I (sp. zn. 16C/75/2009) sa sťažovatelia proti žalovaným (Centrálnemu depozitáru cenných papierov SR, a. s., a SEVISBROKERS FINANCE o. c. p., a. s.) domáhali náhrady škody vo výške 11 684,26 eur (sťažovateľ) a 3 551,75 eur (sťažovateľka) za akcie, ktoré im

boli odcudzené z účtu cenných papierov vedeného Centrálnym depozitárom cenných papierov SR, a. s. Keďže ide o spor týkajúci sa cenných papierov, žaloba bola prevedená do registra Cb a ďalej vedená pod sp. zn. 33Cb/70/2009.

3. Okresný súd Bratislava I vec sťažovateľov 26. marca 2009 postúpil Okresnému súdu Bratislava V ako súdu príslušnému na prejednanie sporov týkajúcich sa cenných papierov a bola jej pridelená sp. zn. 29Cb/124/2009. Z dôvodu sporu o príslušnosť Okresný súd Bratislava V predložil vec 15. júna 2009 najvyššiemu súdu (sp. zn. 6Ndob/14/2009), ktorý vrátil vec Okresnému súdu Bratislava V s odôvodnením, že na rozhodnutie sporu o príslušnosť je príslušný krajský súd. Krajský súd uznesením sp. zn. 3Ncb/15/2009 z 29. októbra 2009 rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie veci je príslušným Okresný súd Bratislava I, ktorému bola vec následne pridelená pod sp. zn. 33Cb/18/2010. Rozsudkom z 12. mája 2014 bola žaloba sťažovateľov zamietnutá a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8Cob/354/2014 odvolanie sťažovateľov zamietnuté. Dovolací súd dovolanie sťažovateľov uznesením sp. zn. 5Obdo/20/2018 z 20. februára 2019 odmietol.

4. Ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 223/2021 z 10. marca 2022 (okrem iného) konštatoval porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu z 20. februára 2019, predmetné uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3Obdo/16/2022 z 25. októbra 2022 čiastočne zrušil rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie, a to vo vzťahu k sťažovateľovi. Sťažovatelia napadli predmetný rozsudok ústavnou sťažnosťou, ktorou sa domáhali zrušenia rozsudku krajského súdu aj v časti vzťahujúcej sa na sťažovateľku.

6. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 182/2023 z 13. apríla 2023 ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol.

7. Výkon súdnictva vo veci sťažovateľov v dôsledku tzv. súdnej mapy prešiel 1. júna 2023 z Okresného súdu Bratislava I na mestský súd, kde je vec naďalej vedená pod sp. zn. B1-33Cb/18/2010. Vo veci sťažovateľov je nariadený termín pojednávania na 5. február 2025.

II.

Argumentácia sťažovateľov

8. Podanie ústavnej sťažnosti sťažovatelia odôvodňujú tým, že *„konanie trvá od 09.03.2009 doposiaľ, teda už skoro 16 rokov, pričom je aktuálne v prvostupňovom štádiu, aj keď už medzičasom absolvovalo celú súdnu hierarchiu. Vzhľadom na skutočnosť, že všetky doterajšie rozsudky boli zrušené a to výlučne pre nezákonnosť, pretože z iného dôvodu rozsudok zrušený ani nemôže byť, de iure na účely prieťahov platí, že ešte nebol vydaný ani prvostupňový rozsudok. Sťažovatelia sa totiž na súd neobrátili s cieľom absolvovať procesnú exkurziu po súdnom systéme, ale s cieľom domôcť sa náhrady škody, čo v procesnom vyjadrení znamená domôcť sa rozsudku, ktorý stále nemajú. Skutočným dôvodom takéhoto stavu, okrem dlhodobej nečinnosti súdov všetkých stupňov, osobitne povestného prieťahového Okresného súdu Bratislava I a tiež Krajského súdu v Bratislave, ktorý sa odvtedy vôbec v rýchlosti svojho rozhodovania nezlepšil, ale naopak, dnes už trhá prieťahové rekordy, keď rozhoduje o odvolaniach nezriedka aj 4 roky. Skoro 3 roky trvalo aj konanie pred Ústavným súdom SR. Nesprávnym a teda de iure prieťahovým bolo aj prvotné*

postúpenie veci Okresným súdom Bratislava I na Okresný súd Bratislava V a ešte aj následné predloženie veci Najvyššiemu súdu SR namiesto Krajského súdu v Bratislave na rozhodnutie sporu o príslušnosť. Určenie miestnej príslušnosti trvalo skoro 8 mesiacov, pričom sa ukázalo, že sťažovatelia žalobu podali na miestne príslušnom súde. V konaní dochádzalo aj k obdobiam nečinnosti v trvaní rokov na súdoch všetkých stupňov... Sťažovatelia do predmetu ústavnej sťažnosti zahrnuli všetky štádia konania a všetky vo veci konajúce súdy, bez ohľadu na to, či v konkrétnom aspekte konania dochádzalo k prietahom, nakoľko v zmysle judikatúry ESLP je potrebné celé konanie na účely vyhodnotenia prietahov posudzovať ako jeden celok a nie izolovane po jednotlivých štádiách, ako to nezriedka robí Ústavný súd SR.“

9. Sťažovatelia majú vyšší vek (70 rokov), pričom v čase podania žaloby nemali ani 55 rokov, a práve vyšší vek účastníkov konania vyžaduje osobitnú rýchlosť konania. Ani aktuálne konajúci mestský súd však na túto skutočnosť neprihliada a v takto extrémne reštančnom konaní je už 1,5 roka nečinným. Sťažovatelia si svoje procesné povinnosti riadne plnili, konanie nezdržovali, na pojednávania sa riadne dostavovali. V priebehu konania došlo k jednému odročeniu pojednávania zapríčinenému zo strany sťažovateľov, keď ich právna zástupkyňa uspela vo výberovom konaní na miesto sudkyne a ukončovala svoju advokátsku činnosť. V druhom prípade sťažovatelia nepredložili včas doklady k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, v dôsledku čoho im oslobodenie priznané nebolo a sťažovatelia sa proti tomu ani neodvolali (situácia vznikla v súvislosti so zdravotným stavom sťažovateľa). V kontexte celkovej dĺžky konania šlo o ojedinelé udalosti, ktoré sa viac neopakovali.

10. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania, predmet konania, vek sťažovateľov, nekoncentrovanú činnosť súdov, správanie sťažovateľov, ktorí konanie nemarili a nezdržovali, považujú sťažovatelia za primerané finančné zadost'učinenie za utrpenú ujmu na ich základnom práve sumu 3 000 eur pre každého z nich za každý rok trvania konania, t. j. celkom vo výške 48 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 133 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie

ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014, II. ÚS 660/2016).

13. Inak povedané, zákonnou náležitosťou kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je (okrem iných náležitostí) aj formulácia návrhu rozhodnutia (petit), ktorá musí byť vymedzená presne, určito a zrozumiteľne, teda takým spôsobom, aby mohla byť prevzatá do výroku rozhodnutia ústavného súdu (m. m. II. ÚS 115/2023).

14. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovatelia v petite predloženého návrhu koncipovaného kvalifikovaným zástupcom nešpecifikovali presne, postupom ktorého orgánu verejnej moci a v ktorom konkrétnom konaní malo dôjsť k porušeniu nimi označených práv. Sťažovatelia iba súhrne vymenovali všetky v ich veci konajúce všeobecné súdy a ústavný súd a následne súhrne vymenovali konania pred všeobecnými súdmi a ústavným súdom uvedením spisových značiek bez toho, aby bolo z petitu zrejmé, ktorý súd, pod ktorou spisovou značkou vo veci konal, resp. koná. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť v časti jej petitu pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor na dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv (pri zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom) v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014). Navyše sťažovatelia v petite namietajú porušenie svojich práv aj postupmi všeobecných súdov, ktoré už zanikli, čo aj sami v odôvodnení ústavnej sťažnosti konštatujú.

15. Ústavný súd pre úplnosť kontextu prejednávanej veci konštatuje, že hoci obsah základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je obdobný do tej miery, že ich porušenie ústavný súd posudzuje spoločne, perspektíva ústavného súdu vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom je odlišná ako v prípade Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako členskému štátu Rady Európy, a ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom (m. m. I. ÚS 390/2019, I. ÚS 299/2021). Nemožno preto konštatovať, že by ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v každom konaní automaticky sčítal dĺžku konania pred viacerými inštanciami štátnych orgánov a túto následne hodnotil bez ohľadu na okolnosti prípadu (I. ÚS 238/2022, I. ÚS 317/2022).

16. V ústavnej sťažnosti sa uvedené premietlo do požiadavky priznania finančného zadost'učinenia vo výške 48 000 eur, pričom sťažovatelia túto sumu nerozdelili vo vzťahu ku konkrétnemu subjektu, ktorý mal porušiť nimi označené práva. Sťažovatelia sa obmedzili len na požiadavku priznať finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 eur pre každého z nich za každý rok trvania konania, t. j. celkom vo výške 48 000 eur.

17. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné zdôrazniť, že povinnosťou ani úlohou ústavného súdu nie je vyhladávať chýbajúce skutočnosti.

18. Ústavný súd v prípade sťažovateľov nepristúpil k výzve na odstránenie zistených nedostatkov ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože zistený rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z ústavnej sťažnosti sťažovateľov, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z publikovanej judikatúry jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (napr. I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 280/2020).

19. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

20. Sťažovatelia sa v rámci podanej ústavnej sťažnosti domáhajú aj preskúmania postupu ústavného súdu v konaniach o ich ústavných sťažnostiach z mája 2019 (sp. zn. III. ÚS 223/2021) a z januára 2023 (sp. zn. II. ÚS 182/2023). Takýto prieskum je vylúčený podľa § 55 písm. c) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa navrhovateľ domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu. Zmyslom tohto ustanovenia je to, aby ústavný súd nepreskúmaval nielen svoje vlastné rozhodnutia, ale ani svoje vlastné postupy. Preto je ústavná sťažnosť v tejto časti neprípustná a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu